UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Officio Vicarii. Titvlvs XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

Poſſunt Epiſcopi ordinare priores prioratuum non exemptorum, & ipſorum ſocios, quamdiu morantur in illis: licet inde non fuerint oriundi. Ioan. And.

Religioſi verò à ſuis ſuperioribus in non exemptis prioratibus deputati priores, & eorum ſocii, poſſunt à locorum diœceſanis quamdiu morantur in ipſis prioratibus ordinari licitè, licet non ſint de eorum *a* diœceſibus oriundi.

CAP. IV.

Epiſcopus, ſeu alius inferior, primam tonſuram infanti non conferat, niſi religionem intret: nec homini illiterato, nec homini alterius diœceſis, abſq; ſui prælati licentia: nec etiam conjugato, niſi religionem intret, aut ad ſacros promoveatur legitimè: aliàs contra faciens punitur ut hic. h.d. Zen.

Idem.

NUllus *b* Epiſcopus, vel quivis alius, infanti (niſi fortè religionem intraret) ſeu illiterato, ſed nec abſque ſui ſuperioris licentia homini diœceſis alienæ, clericalem præſumat conferre tonſuram: nec etiam conjugato, niſi volenti religionem intrare, aut ad ſacros ordines promoveri: prout eſt ſacris canonibus definitum. Qui verò contrà fecerit (ut in eo, in quo peccaverit puniatur) per unum annum à collatione clericalis tonſuræ duntaxat noverit ſe ſuſpenſum.

DE AETATE ET QUALITATE, & ordine præficiendorum.

TITULUS X.

CAP. I.

Epiſcopus diſpenſat cum majore xx. annis in dignitatibus & perſonatibus non curatis, ſi aliud non obſtet. h.d. Dominicus.

Bonifacius octavus.

PErmittimus, ut Epiſcopi cum iis, qui xx. annum compleverint, quòd dignitates vel perſonatus, quibus animarum cura non imminet, valeant obtinere, poſſint (ſi *c* aliud non obſtat canonicum) liberè diſpenſare.

DE FILIIS PRESBYTERORUM, & aliis illegitimè natis.

TITULUS XI.

CAP. I.

Cum illegitimè natis diſpenſant Epiſcopi in minoribus ordinibus, & beneficiis ſine cura: dummodo ſit tale in quo aliàs diſpenſare poſſint: in aliis diſpenſatio Papæ requiritur. Ioan. And.

Bonifacius octavus.

IS, qui defectum patitur *d* natalium, ex diſpenſatione Epiſcopi licitè poteſt (ſi ei aliud canonicum non obſiſtat) ad ordines promoveri minores, & obtinere beneficium, cui cura non imminet animarum: dummodo ſit tale ſuper quo per ipſum Epiſcopum valeat diſpenſari: ad ordines quoque majores, vel *e* beneficia curam animarum habentia, ſuper quibus nequit Epiſcopus diſpenſare, ſine diſpenſatione ſedis Apoſtolicæ promoveri non poteſt.

Si diſpenſatum fuerit cum aliquo, quòd non obſtante illo defectu poſſit ad curatum beneficium promoveri: prætextu illius diſpenſationis non poterit duo beneficia inſimul obtinere. Ioan. And.

Ille verò, cum quo per ſedem diſpenſatur eandem, ut (præmiſſo non obſtante defectu) valeat ad beneficium, etiam ſi curam animarum habeat, promoveri: nequit prætextu diſpenſationis hujuſmodi (quam exorbitantem à jure oportet veluti odioſam reſtringi) niſi unicum beneficium obtinere.

CAP. II.

Si ille, cum quo ſuper defectu originis in curato beneficio fuerit diſpenſatum, eo tacito ſuper pluralitate diſpenſationem obtineat, non valet diſpenſatio. Ioan. And.

Idem.

SI is, cum quo fuit per ſedem Apoſtolicam diſpenſatum, ut (non obſtante defectu natalium, quem patitur) ad omnes ordines promoveri valeat, & obtinere beneficium, etiam ſi curam habeat animarum, diſpenſationem aliam (tacito de prædicto defectu) poſtmodum obtineat à ſede præfata, ut duo aut plura beneficia ſimilem curam habentia poſſit recipere, ſi ei aliàs canonicè conferantur, & ea ſimul licitè retinere: talis diſpenſatio (cùm non ſit veriſimile ſedem ipſam cum illo prædictum patiente defectum voluiſſe, ſi hoc fuiſſet expreſſum, eidem in pluralitate beneficiorum hujuſmodi diſpenſare) velut per ſurreptionem obtenta, nullius penitus eſt momenti.

DE DIGAMIS.

TITULUS XII.

CAP. I.

Digamus nudatus eſt omni privilegio clericali, & adſtrictus ſeculari foro: nec valet conſuetudo in contrarium: & prohibetur ei ſub anathemate, ne tonſuram deferat. Ioan. And.

Gregorius X. *In concilio generali Lugdunen.*

ALtercationis antiquæ *a* dubium præſentis declarationis oraculo decidentes, digamos omni privilegio clericali declaramus eſſe nudatos: & coërcitioni fori ſecularis additos: conſuetudine contraria non obſtante. Ipſis quoq; ſub anathemate prohibemus deferre tonſuram, vel habitum clericalem.

DE OFFICIO VICARII.

TITULUS XIII.

CAP. I.

Succeſſor officialis excommunicati, excommunicatus non eſt, niſi in crimine damnato communicet: illa autem, quæ exercet, illo excommunicato manente, non valent, ſi juriſdictione ſolùm ab eo recepta hoc facit. Ioan. And.

Innocentius quartus.

ROmana eccleſia: *& infrà.* Cùm Rhemen. Archiepiſcopus in officialem alicujus ſuffraganei ſui excommunicationis ſententiam ex aliqua rationabili *b* cauſa profert: illos, qui vices ipſius gerunt, propter hoc excommunicationis vinculo non adſtringit. Cùm non communicent ob id officiali eidem in crimine, qui eccleſiaſticæ cenſuræ diſtrictione, pro eo quòd ſuum exercent officium, non arctantur. Ea tamen, quæ ipſi gerendo hujuſmodi vices agunt, eo taliter excommunicato manente (ſi juriſdictionem tantùm recipiunt ab eodem) non poſſunt obtinere vigorem.

CAP. II.

Ex generali commiſſione non poteſt officialis inquirere, corrigere, deponere, & punire ſubditorum exceſſus. Ioan. And.

---

a al. Ipſorum. b *Vid. concilium Trident. ſeſſ. 23. de reform. cap. 4.* c *In manuſc. ita: ſi aliud canonicum non obſiſtat.* d *al. ita: patitur in natalibus.* e *In aliquot antiquis codicib. ita: vel beneficia ſuper quibus nequit, &c. abſq; illis verbis curam animarum habentia.*

a *Vid. Ancharan. conſil. 124. & de multiplici pœna bigamorum agit Ioan. Montaigne tractat. de bigamia q. 5.* b *Vid. concil. Trid. ſeſſ. 25. de reform. cap. 4.*

Bonifacius octavus.

LIcet *a* in officialem Epiſcopi per commiſſionem officii generaliter ſibi factam cauſarum cognitio transferatur: poteſtatem tamen inquirendi, corrigendi, aut puniendi aliquorum exceſſus, ſeu aliquos à ſuis beneficiis, officiis *b* vel adminiſtrationibus amovendi, transferri nolumus in eundem: Niſi ſibi ſpecialiter hæc committantur.

CAP. III.

Ex generali commiſſione officialis beneficia conferre non poteſt. Ioan. Andr.

Idem.

CVm in generali conceſſione nequaquam illa veniant, quæ non eſſet quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus: nec regulariter donare valeat is, cui bonorum adminiſtratio etiam libera eſt conceſſa: officialis, aut vicarius generalis Epiſcopi, beneficia conferre non poſſunt. Niſi beneficiorum collatio ipſis ſpecialiter ſit commiſſa.

DE OFFICIO ET POTESTATE judicis delegati.

TITVLVS XIV.

CAP. I.

Conſervator à manifeſtis defendit injuriis, & judicialem indaginem non exercet.

Innocentius IV.

STatuimus *c*, ut conſervatores, quos plerunq; concedimus, à manifeſtis injuriis & violentiis defendere poſſint, quos eis committimus defendendos. Nec ad alia, quæ judicialem indaginem exigunt, ſuam poſſint extendere poteſtatem.

CAP. II.

In coactionibus & pœnis pontificali dignitati defertur.

Alexander IV.

QVia Pontificali dignitate præditis ob reverentiam ſacri officii, quod exercent, plurimùm deferri convenit, & eos plus aliis honorari decet: ut cùm à judicibus, vel conſervatoribus à ſede Apoſtolica deputatis contra eos, ad coactiones aliquas, ſive pœnas fuerit procedendum, gradus & modeſtia in hujuſmodi proceſſu ſervetur.

Ita quòd (eis quadam condigna reverentia ſupportatis) ingreſſus primò ipſis eccleſiæ, vel ſacerdotale interdicatur miniſterium: ac deinde ab officio ſuſpendantur, & ſubſequenter aggravetur cenſura eccleſiaſtica contra eos. Niſi fortè aliter fieri ſuaſerit nimia contumaciæ protervitas ſive culpa.

CAP III.

Delegato procedente cum duobus ſubdelegatis non in totum, ad Papam, non ad condelegatos appellari debet. h.d. Ioan. Ad.

Bonfacius VIII.

SI duo ex tribus à ſede Apoſt. delegatis, duobus aliis non in totum ſubdelegaverint vices ſuas, ipſiq; *d* ſubdelegati cum delegato tertio in cauſa proceſſerint delegata, ſi appellatur ab ipſis, non ad condelegatos, ſed ad primum delegantem tantummodo appellari debebit.

CAP. IV.

Tres caſus ponit, in quibus ſuſpicionis cauſa coram arbitris non tractatur. Primus, cum recuſatur unus ex delegatis datis cum clauſula, quòd ſi non omnes. Secundus, cum recuſatur [illegible] *Epiſcopi. Tertius, cùm recuſatur officialis. Ioan. Ad.*

Idem *in eodem.*

SI contra unum ex duobus judicibus cum [illegible] quòd ſi ambo intereſſe non poſſunt, [illegible] in cauſa procedat, à ſede Apoſtolica delegatis [illegible] nis cauſa legitima proponatur, cauſa ipſa [illegible] coram non recuſato conjudice (ad quem ex [illegible] clauſulæ debet ipſius cauſæ cognitio pertinere [illegible] & ab eo expediri debebit. Vbi verò non [illegible] ſula in reſcripto, debet ſuper hoc ad arbitrum [illegible] haberi. Cùm autem ipſe *a* delegatus Epiſcopi [illegible] tur, recuſationis cauſa coram Epiſcopo [illegible] Idem eſt ſi officialis recuſetur ejuſdem, licet ad [illegible] eodem officiali nequeat appellari.

CAP. V.

Diſtinguit tria tempora ad ſciendum, an judex [illegible] *mittere poſſit: quia aut non eſt propoſita recuſatio:* [illegible] *tum per eum facta commiſſio tenet. Aut eſt propoſita* [illegible] *pronunciatum ſuper ea: & tunc volente recuſante* [illegible] *teſt: aliàs non. Aut jam pronunciatum eſt* [illegible] *& tunc etiam volente recuſatore nequit. Ioan. And.*

Idem *in eodem.*

IVdex ab Apoſtolica ſede datus, quamvis [illegible] cuſari valeat, ut ſuſpectus, poteſt licitè [illegible] mittere, antequam recuſatio contra ipſum [illegible] Et ſi in totum commiſerit, recuſari ulterius [illegible] eum commiſſio impugnari nequibit: quod [illegible] de juriſdictione aliquid reſervaſſet. Poſt recuſationem quoq; propoſitam committere (niſi de recuſatoris [illegible] cedat aſſenſu) non poteſt: ſed eo volente hoc poteſt [illegible] iamſi recuſatio eadem ſit probata: dummodo pronunciatum non fuerit ſuper ea. Ex tunc enim (cum [illegible] nò judex eſſe deſierit) nulla etiam cum illius aſſenſu poteſt fieri commiſſio per eundem.

CAP. VI.

Delegatus ſubdelegans, etiam in totum, re integra [illegible] *ſumere poterit. h.d. Ioan. And.*

Idem.

QVamvis alicui vices tuas in cauſa tibi [illegible] lica delegata in totum commiſiſſe noſcaris [illegible] antequam ille juriſdictione uſus fuerit, [illegible] juſmodi per te revocetur ab ipſo: vel cùm rebus [illegible] contingat humanis: cauſam ipſam reſumere [illegible] Cùm juriſdictio (ex quo ipſa uſus non extitit) [illegible] ſeatur in eum efficaciter tranſiviſſe.

CAP. VII.

Si delegatus ſubdelegavit, quoties abeſſet, vel [illegible] *mortuus ſit re non integra, ſubdelegatus procedit. Et ſemper* [illegible] *delegato ad delegatum, qui ſibi aliquid juriſdictionis reſervavit, appellari debet, etiam poſt ſententiam. h.d. Ioan. And.*

Idem.

SI delegatus, quoties eum abeſſe contigerit, [illegible] miſerit vices ſuas, poteris eo rebus humanis [illegible] pto (cùm & tunc cenſeatur abeſſe) commiſſum [illegible] gotium (dum tamen illo vivente juriſdictione [illegible] peris) liberè definire. Idem poteris, quando [illegible] etiam ſub ea forma commiſit, donec eas [illegible] candas. Nam talis commiſſio, per quam [illegible] ſententiæ prolatio (niſi antea fuerit revocata) [illegible] ti, nequaquam morte committentis expirat, [illegible] res integra non exiſtit. Ad eum quoque, qui vices [illegible] committit, donec revocet, vel qui executionem [illegible] tentiæ *b* tantùm, aut quicquid aliud de juriſdictione ſibi reſervat, non ad delegantem primum appellari debebit. Etiam ſi poſt ſententiam fuerit appellandum.

---

a *Nota quòd genus non includit quamlibet ſpeciem comprehenſam ſub illo, quando eſt dare aliquam rationem quare non includatur ad hoc, quod tot. gloſſ. inſ. de except. pia.* b *Dictio, officiis, deeſt in antiquis codicib.* c *Vid. Petr. de Ancha. conſil.87. incip. omiſſo primo dubio. & conſil.132. inc. in primo dubio. & Iaſ. conſ.163. incip. circa duo. vol.4.* d *Vid. l. præcipimus. ad fi. C. de app. & c. fi. ſupr. de re jud. l. fi. C. de Can. larg. lib.11. Anch. Font.*

a *Dictio, ipſe, deeſt in antiquis codicibus.* b *Executio* [illegible] *juriſdictionis: ideò non facienda die feriata. de fer.* [illegible] *min. Font.*